

A silány könny?zene betegségtünet

2025 július 04. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

KERESZTES HADJÁRAT – A közhelyes, vulgáris, hibáktól hemzseg? popprodukciók értéktelenek, de népszer?ek.

Messzir?l indítjuk gondolatmenetünket, hogy végül korunk közéleti kapcsolódású létrontásához elérve aktuálissá tegyük. A zene az egyik leg?sibb m?vészet, régészeti leletek tanúsága szerint már az ?skorban is létezett.

Bizonyos szempontból egyszer?: aki tapssal, dobogással, két bot vagy k? ütemes összeütögetésével ritmust hoz létre, tulajdonképpen már zenél, ha pedig valamilyen dallamot dünnyög hozzá, énekel is. A ritmus és a dallam szuggesztív ereje képes meragadni az el?adót és a hallgatót egyaránt, és amint megmozdult a láb, máris megszületett a tánc.

Mindez egykor a kialakuló kultuszok, vagyis szakrális hitek égi szférákat nyitogató közösségi rituáléja volt. Kés?bb, ahogy az ?si barlangrajzoktól eredeztethet? képz?m?vészet, úgy a zene is profanizálódott, az alkotók célja a jó érzés keltése lett, fogalmazhatunk úgy is, hogy a szórakoztatás. Ezzel párhuzamosan elvált egymástól a szerves népzene, a népdal és az úgynevezett magasm?vészet, utóbbi a XIX. századi romantika korában fedezte fel újra az el?bbit; nálunk Bartók Béla és Kodály Zoltán munkássága ötvözte szerves egységgé a népzenét és a jó értelemben vett m?zenét.

Ebben az id?szakban, a XIX. század végén, a XX. század elején addig ismeretlen, s?t elképzelhetetlen, ugyanakkor történelmi sorsfordulónak bizonyuló társadalmi változás történt a nyugati társadalmakban: a tömegek betörtek a politika színpadára, és dönt?en átalakították a közéletet, hiszen a demokratizált nyugati világban immár hozzájuk kellett mérni és igazítani az államügyek alakítását. Természetes, hogy ilyen körülmények között

a m?vészetek is „demokratizálódtak”, ami azt is jelentette, hogy színre lépett az úgynevezett szórakoztató könny?zene. Ez pedig a színvonal általános süllyedésével járt: a szerzemények rövidebbé, egyszer?bbé, gondolatvilágukban gyakran közönségessé váltak. Megszületett a popkultúra, azon belül a popzene.

Elnagyoltan írjuk le a folyamatot, de a lényeg végs? soron ez.

Természetesen a XX. században megszületett popzene vagy inkább közzene sok m?faja és azok alm?fajai között szép számmal találni értékes, id?tálló alkotásokat is, leginkább talán a m?vek befogadásához bizonyos fokú kulturális felvértezettséget, zenei intelligenciát igényl?, a sematikus, klisés formáktól eltér? kompozíciós megoldásokat felmutató rétegm?fajokban, például a rock és a metál megannyi irányzatában. Ezek el?adói között számosan vannak olyanok, akik nem könnyed szórakoztatást m?velnek, hanem zenei világukban és gondolatiságukban a lét mélységeit és magasságait járják be, nemritkán rokonszenves elitista attit?ddel.

Anélkül, hogy belemennénk a külön tanulmányt igényl? részletekbe, érdemes az eddigiekhez kapcsolódva megállapítani, hogy a beat-, majd az abból kifejl?dött rockzene és annak megszámlálhatatlan továbbfejl?dése alapvet?en amerikai eredet? nemzetközi formanyelv, amelynek gyökere az afrikai spirituálékból ered? blues és az ír népzenéb?l kisarjadó country elemeinek összeolvadásából

megszületett rock and rollban keresend?. Internacionális zenei kódrendszer ez, aminek mágikus dinamikájában a tudatformálást tudományos alapossággal végz? metapolitika felismerte a tömegek befolyásolásának eszközét.

És ezzel máris korunk közéleti jelenségeinél járunk. A mámoros zenei lendületet ugyanis a gyorsan kiépült háttéripar menedzserei, lemezkiadói, koncertszervez?i és más ügyköd?i becsatornázták a maguk ideológiai harcába, és a gyakran nem túl bonyolult gondolkodású, könnyen manipulálható el?adókon keresztül addig elképzelhetetlenül destruktív üzeneteket juttattak el százmilliókhoz.

Néhány évtized alatt átformálták a világot, a mesterségesen el?állított nemzedéki ellentétek felszításával egyfajta társadalmi, történelmi tabula rasát csináltak a nyugati világban, a feszes ritmusokra ráhúzott uszítással lázítva és felforgatva, a langyos diszkóslágerekkel pedig elaltatva a nyugati nemzetek fiatalságát. Mindennek megrendít?en látványos kártételeivel csak most szembesülünk igazán.

Ez még akkor is így van, ha számos el?adó id?vel, ahogy öntudatlan kamaszból érett feln?tté vált, fölismerte, hogy az ?rületig globalizált és uniformizált világ megfojtja a valódi tehetséget, ellehetetleníti annak kibontakoztatását, és a korlátlan szabadság nevében totális terrorisztikus cenzúrát kényszerít a m?vészekre. A rock és metál világának legjobbjai ezt fölismerve ösztönösen eltávolodtak ett?l, meghallották szül?földjük hívását, fölfedezték regionális, nemzeti kulturális örökségüket, és ezeket szervesen beépítve m?vészetükbe magas rend?, min?ségi új kulturális szintézist hoztak létre.

?k azonban egy rétegm?faj rétegalm?fajait képviselik, médiatámogatás nélkül, s?t gyakran ellenszélben. A legszélesebb tömegekhez a még néhány évvel ezel?tt is elképzelhetetlen infernális romlottság jut el könny?zene címén. Nem pusztán arról van szó, hogy olyan egyszer? fiatalemberek, mint az Azahriah m?vésznev? Baukó Attila, a Pogány Induló néven m?köd? Szirmai Marcell, a Krúbiként ismert Horváth Krisztián és még sokan mások saját

világlátás, önálló gondolatok híján közhelyeket pufogtatnak, és id?nként kirívóan vulgárisan felmondják a liberális propagandamédia ostobaságait. De mindezt ráadásul rendkívül silány formanyelvi megoldásokkal teszik. A „zene” általában közhelyes és minimalista elektronikus prüntyögés a törökös-arabos tucatpopra jellemz? agyoneffektezett, borzasztóan rosszul artikulált, a prozódiát hírb?l sem ismer? és a magyar nyelvet gyilkoló motyogással-kántálással el?adott „énekkel” kísérve, esetleg az amerikai gettók mélyb?nöz?i világában fogant rap formanyelvén el?adott,

szándékosan magyartalanul hangsúlyozott, a b?nözést, a kábítószerezést és mindenféle devianciát népszer?sít? nihilista fröcsögés. Primitív közhelyesség gyalázatosan fülbántó el?adásmóddal – mindössze ennyi az egész. Semmirevaló blöff, amib?l tizenkett? egy tucat.

Mindezt a honi könny?zene illetékes potentátjai Fonogram- és Artisjus-díjakkal jutalmazzák. Vagyis plecsnivel ékesítik a szemetet, és ezzel valamiféle értéknek ismerik el – holott az efféle produkciók pusztán esztétikai megközelítésb?l nézve, objektív mércével mérve lehangolóan értéktelenek, rosszak, silányak.

Persze sokan azzal tromfolnak erre, hogy valami jó csak lehet bennük, hiszen például Azahriah tavaly háromszor töltötte meg a Puskás Arénát. Hogy honnan volt erre pénze az akkor 22 éves fiatalembernek, aki ránézésre csillagászati összegekbe kerül? hang- és fénytechnikát pakolt a színpadra, elképzelni sem tudjuk; reméljük, ez nem áll összefüggésben azzal, hogy ? is vendégeskedett az el?z? amerikai nagykövetnél, David Pressmannél. De tény, hogy három estén is megtelt a stadion.

Ez azonban nem azt bizonyítja, hogy ? és a hozzá hasonlók eredeti, egyedi, magas min?ség? zenei produkciókat hoznak létre, hanem csak azt, hogy

elszomorítóan sok fiatalhoz nem jut el az érték, csak az igénytelen, bár kétségtelenül harsány ócskaság, aminek népszer?sége betegségtünet. Ez részben a mai tömegmédia, de legf?képpen a szül?k felel?ssége.

Ahogy – feltételezzük – odafigyelnek arra, hogy a jót a rossztól megkülönböztetni még nem képes kisgyermekek tiszta vizet igyanak csatornalé helyett, úgy formálódóban lév? kulturális immunrendszerüket is óvni és er?síteni kell, rányitva a szemüket a többek között az úgynevezett könny?zenében is megtalálható értékek által is képviselt közös kulturális kódokra, amelyek egyedül biztosítják, hogy száz év múlva is él majd nemzet e hazán.

Ágoston Balázs - www.magyarnemzet.hu

Ajánló